

Regionaal plan gemeentelijke crisisbeheersing Haaglanden

Afspraken over de inrichting van de organisatie



Gemeentelijke
Crisisbeheersing
Haaglanden

Inleiding

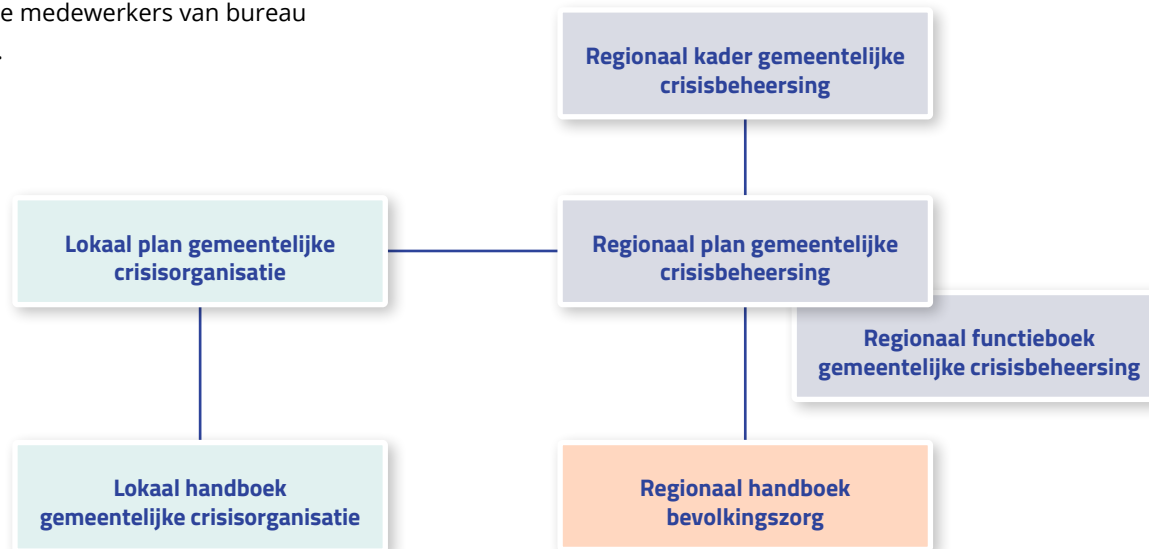
De gemeenten treffen voor incidenten en rampen/crises voorzieningen zodat de gemeentelijke taken kunnen worden uitgevoerd als dat nodig is. Het treffen van deze voorzieningen noemen we 'gemeentelijke crisisbeheersing'. Hieronder vallen de gemeentelijke crisisorganisatie, bevolkingszorg en crisiscommunicatie. Dit regionaal plan gemeentelijke crisisbeheersing is de concrete uitwerking van het regionaal kader gemeentelijke crisisbeheersing Haaglanden.

Het doel van dit plan is om de afspraken die de gemeenten binnen Haaglanden gezamenlijk hebben gemaakt ten aanzien van de inrichting van de gemeentelijke crisisorganisatie en bevolkingszorg vast te leggen. Het plan is bedoeld voor de functionarissen binnen de gemeenten die zich hiermee bezighouden:

- gemeentesecretarissen en de coördinerend gemeentefunctionaris (CGF);
- leden van de gemeentelijk management- en/of directieteam;
- adviseurs crisisbeheersing (ACB) en de medewerkers van bureau gemeentelijke crisisbeheersing (BGC).

De in dit plan beschreven afspraken gelden voor alle gemeenten binnen Haaglanden. De organisatie bevolkingszorg is om praktische redenen echter twee keer ingericht: één keer voor gemeente Den Haag (lokaal) en één keer voor de overige gemeenten binnen Haaglanden (regionaal). Daar waar gesproken wordt over een regionaal piket wordt dus bedoeld een piketpool voor gemeente Den Haag en een regionale piketpool voor de overige gemeenten. Piketfunctionarissen van gemeente Den Haag nemen waar mogelijk en nodig wel deel aan de regionale piketpools. De mogelijkheden voor onderlinge samenwerking tussen deze pools worden beschreven in dit plan.

Dit plan kan gezien worden als bijlage van het regionaal crisisplan (RCP) Haaglanden. Voor meer informatie over de multidisciplinaire crisisorganisatie kan het RCP er op nageslagen worden. Het RCP is te vinden op de website www.vrh.nl.



Figuur 1: relatie tussen verschillende planvormen.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Organisatie

Gemeenten hebben regelmatig te maken met situaties die (kunnen) leiden tot een incident of zelfs tot een ramp of crisis. Die situaties kunnen zich voordoen op allerlei vlakken en kunnen alle organisatieonderdelen van een gemeente raken. Het voorbereiden (preparatie) en reageren (respons) op dergelijke gebeurtenissen om te voorkomen dat deze leiden tot een daadwerkelijk incident, ramp of crisis, dan wel het beperken van de effecten van een incident ramp of crisis, is onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering. Ook als dit de inzet van (onderdelen van) de organisatie vraagt buiten reguliere werktijden.

De wijze waarop de gemeente de preparatie en respons vormgeeft, is een lokale keuze. De gemeenten binnen Haaglanden hebben echter wel een aantal uniforme afspraken gemaakt om:

- uitwisseling van functionarissen mogelijk te maken;
- aan te kunnen sluiten op de multidisciplinaire crisisorganisatie (via bevolkingszorg);
- te kunnen samenwerken in de voorbereiding (kostenvoordeel).

De gezamenlijke afspraken die de gemeenten hebben gemaakt t.a.v. de gemeentelijke crisisorganisatie zijn beschreven in dit deel van het regionaal plan gemeentelijke crisisbeheersing.

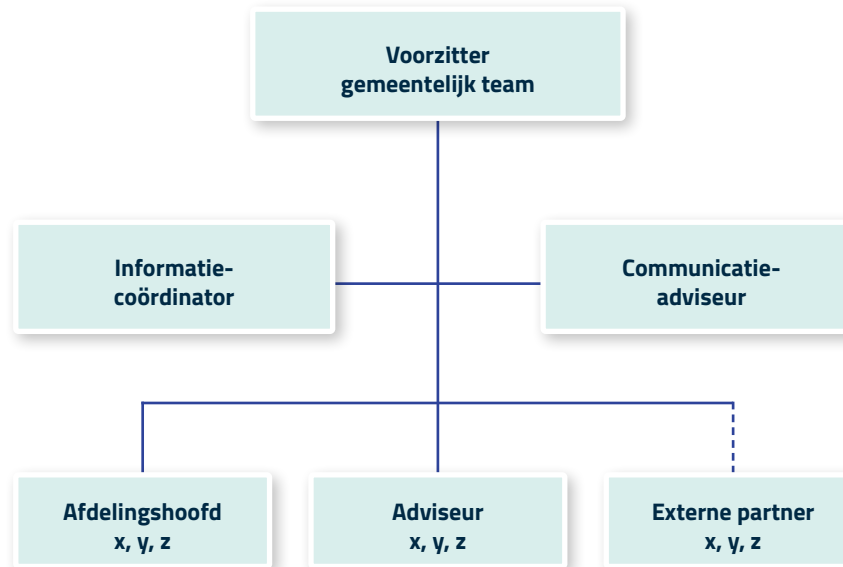
Gemeentelijk team

Indien er sprake is van een (dreigend) incident binnen een gemeente, pakt de reguliere gemeentelijke organisatie dit op. Als het nodig is dat afdelingen/domeinen onderling afstemmen en samenwerken, zet de gemeente een team in om dit te coördineren. Dit gemeentelijke team is gebaseerd op de managementstructuur van de reguliere organisatie met bijpassende aansturing- en bevoegdheidslijnen.

De samenstelling van het gemeentelijk team wordt per incident bepaald. De negen gemeenten hebben onderling afgesproken dat tijdens elk incident in ieder geval de volgende rollen in het team worden vervuld:

- voorzitter gemeentelijk team
- informatiecoördinator (ICO)
- communicatieadviseur

Het team kan daarnaast bestaan uit leidinggevenden (hoofden, teamleiders, coördinatoren) en adviseurs uit de direct of indirect betrokken afdelingen, afhankelijk van het incident. Eventueel sluiten vertegenwoordigers van partners aan. Voor de inzet van externe partners is geen regionale, multidisciplinaire opschaling noodzakelijk. Het gemeentelijk team kan het contact met de benodigde partner(s) leggen. Deze partners kunnen ook een bijdrage leveren aan een integraal dossier rondom het incident.



Figuur 2: voorbeeld gemeentelijk team.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Uitvoerende organisatie

De reguliere gemeentelijke organisatie is tevens de uitvoerende organisatie bij incidenten, rampen en crises. De tijdens een incident, ramp of crisis uit te voeren taken zijn niet anders dan, of liggen in lijn van, de dagelijkse taken. Speciale functies hoeven daarom niet benoemd te worden.

Er is echter een aantal uitzonderingen: voor een aantal functies zijn uniforme functienamen gekozen en is beschreven wat de kerntaken zijn. Dit is gedaan om bijstand (invulling, vervanging of aflossing) tussen gemeenten mogelijk te maken en om de samenwerking met de bevolkingszorgorganisatie te vergemakkelijken.

Het gaat om:

- de toezichthouder milieu (functie wordt ingevuld door de Omgevingsdienst Haaglanden);
- de coördinator milieu (functie wordt ingevuld door de Omgevingsdienst Haaglanden);
- de coördinator preparatie nafase;
- de strategisch adviseur gemeente (zie deel IV);
- de procesmanager (zie deel IV).

De gemeenten geven zelf invulling aan deze functies, op basis van het regionaal opgesteld functieprofiel.

Projectorganisatie

Het gemeentelijk team is gericht op coördinatie tijdens de acute fase van een incident. Als er sprake is van een langer durend incident – richtlijn: langer dan 72 uur – waarbij de dynamiek van het incident afneemt, dan kan de gemeente ervoor kiezen om een projectorganisatie in te richten die het incident verder coördineert. Het gemeentelijk team wordt dan weer ontbonden.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Coördinatie en aansturing

Bij een incident of ramp/crisis zijn er verschillende onderdelen van de gemeentelijke organisatie actief. Die onderdelen richten zich op uitvoering (van reguliere taken in bijzondere omstandigheden), op specialistische bestrijding van het incident en op coördinatie van het geheel.

Het gemeentelijk team

Het gemeentelijk team coördineert de (opgeschaalde) gemeentelijke taken en stuurt deze aan. De aansturing en uitvoering verloopt zo veel mogelijk volgens de reguliere lijn. Dat maakt het eenvoudig om medewerkers uit de reguliere organisatie in te zetten en aan te sturen. Het gemeentelijk team kan medewerkers uit de gehele organisatie betrekken, denk bijvoorbeeld aan:

- bestuursadviseurs
- verkeersdeskundigen
- medewerkers vergunningen en handhaving
- medewerkers openbare werken
- medewerkers sociaal domein
- bouwinspecteurs
- juristen
- controllers
- persvoorlichters

In het gemeentelijk team kunnen ook externe partners aansluiten, zodat de acties en maatregelen op elkaar afgestemd kunnen worden. Denk bijvoorbeeld aan:

- Gemeenschappelijk gezondheidsdienst (GGD)
- Jeugdzorg
- Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)
- Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)
- Geneeskundige hulpverlening in de regio (GHOR)
- politie
- brandweer
- waterschappen
- nutsbedrijven
- scholen

Aansluiting bestaande structuren

De inzet van het gemeentelijke team heeft in principe geen invloed op bestaande afspraken en protocollen (bv. in het sociaal domein); er wordt alleen een koppeling tussen gemaakt. Het is dus heel voorstelbaar dat er naast het gemeentelijk team, specialistische teams actief zijn, die tot taak hebben om het incident te bestrijden. Denk bijvoorbeeld aan een team i.r.t. het protocol maatschappelijke onrust, de driehoek, of een computer emergency response team (CERT). Indien een dergelijk team actief is, is de taak van het coördinerende gemeentelijk team vooral om de effecten van het incident binnen de gemeente integraal aan te pakken.

Mandaat

De gemeenten bepalen zelf wie de inzet van de gemeentelijke (crisis) coördineert en aanstuurt. Vanwege het hiervoor benodigde mandaat is het aan te raden om de voorzitter van het gemeentelijk team een functionaris te laten zijn die regulier al mandaat heeft, zoals het hoofd openbare orde en veiligheid (OOV) of een lid van het directieteam of managementteam. Zodra de te nemen besluiten de reguliere mandaten overschrijden, moeten besluiten worden voorgelegd aan een hogere functionaris/gremium, rekening houdend met de bevoegdheden van burgemeester, gemeentesecretaris, wethouders en college. De scheidslijn tussen operationele en tactische besluiten en de bestuurlijke besluiten volgt daarmee de reguliere werkwijze.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multi-disciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Taken gemeente

Bij een incident, ramp of crisis heeft de gemeente een aantal specifieke taken. De gemeentelijke crisisorganisatie is erop gericht om die taken uit te (laten) voeren.

Uitvoeren en coördineren gemeentelijke inzet bij incidenten

De incidenten waar gemeenten mee geconfronteerd kunnen worden zijn zeer divers. De maatregelen die zij moeten treffen zijn even divers en verdeeld over alle betrokken domeinen.

Voorbeeld van indeling gemeentelijk domeinen.

Primair	Ondersteunend
Burgerzaken	Personeel
Openbare orde en veiligheid	Informatievoorziening en technologie
Economische zaken	Organisatie
Sociale zaken en werkgelegenheid	Financiën
Zorg, welzijn en volksgezondheid	Algemene zaken
Onderwijs	Communicatie
Asielbeleid en integratie	Huisvesting
Verkeer en vervoer	
Milieubeheer	
Cultuur, sport en recreatie	
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	

Binnen de betrokken domeinen worden werkzaamheden 'opgeschaald' om het (dreigende) incident aan te pakken. Dit geldt zowel voor de primaire werkzaamheden als voor de ondersteunende werkzaamheden, zoals communicatie en informatievoorziening. Indien nodig worden de opgeschaalde werkzaamheden gecoördineerd door het gemeentelijk team.

Als er gelijktijdig ook een multidisciplinaire opschaling is, stemt de gemeentelijke crisisorganisatie haar werkzaamheden via bevolkingszorg af met de multidisciplinaire crisisorganisatie. Denk hierbij aan diensten en producten op het gebied van:

- bouwen, wonen en openbare ruimte
- milieu
- informatievoorziening
- bestuurlijke advisering en ondersteuning
- uitvaarten en collectieve rouwverwerking
- ondersteuning crisiscommunicatie

De afspraken die hierover zijn gemaakt, zijn toegelicht in deel III en vastgelegd in een afsprakenkaart.

Zorgdragen voor continuïteit gemeentelijke processen en diensten

Door verschillende oorzaken kan de continuïteit van de gemeentelijke processen en diensten worden bedreigd, bijvoorbeeld een cyberincident of griepgolf. Indien de aard en de omvang van de bedreiging of uitval van processen hierom vraagt, heeft de gemeentelijke crisisorganisatie de taak om prioriteiten te stellen en maatregelen te nemen om kritieke processen geheel of gedeeltelijk te borgen of te herstellen.

De VNG heeft een aantal processen benoemd als kritiek voor de gemeentelijke bedrijfsvoering. Deze overzichten kunnen gemeenten helpen bij het stellen van prioriteiten en zijn opgenomen in bijlage 1.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Nafase

De gemeentesecretaris van de incidentgemeente is verantwoordelijk voor het inrichten en uitvoeren van de nafase.

Indien er sprake is van een multidisciplinaire opschaling, stelt de gemeentelijke coördinator preparatie nafase al tijdens de incidentfase – in overleg met de sectie bevolkingszorg – een plan van aanpak nafase op. De coördinator preparatie nafase doet dit op basis van de multidisciplinaire overdracht die hij/zij ontvangt van de officier van dienst Bevolkingszorg (OvD-Bz) of het hoofd ondersteuning bevolkingszorg (HON-Bz).

Na overdracht van het plan van aanpak nafase naar de gemeentesecretaris, gaat de reguliere organisatie (middellange nafase) of een projectleider nafase (lange complexere nafase) binnen de gemeentelijke organisatie aan de slag met het opstellen van het projectplan.

Als er geen sprake is van een formele nafase (plan van aanpak en besluit), kan er wel sprake zijn van restpunten die na de afschaling moeten worden afgehandeld. De restpunten voor bevolkingszorg kunnen worden afgehandeld door de officier van dienst bevolkingszorg (indien beperkt van omvang) of worden overgedragen aan de reguliere organisatie (bv. aan de adviseur crisisbeheersing of aan een lijnverantwoordelijke).

De verbinding tussen de multidisciplinaire crisisorganisatie en de gemeentelijke nafase is verder beschreven in deel III.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Bevolkingszorg (in functiebenamingen afgekort tot Bz) is het deel van de gemeentelijke werkzaamheden dat is georganiseerd binnen de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing (regionale multidisciplinaire crisisorganisatie) en richt zich op het welzijn van getroffen van rampen en crisis.

Wetgeving

Hoe de gemeenten invulling geven aan de inrichting van bevolkingszorg is niet voorgeschreven. Wel is wettelijk¹ voorgeschreven:

- wat de taken zijn van bevolkingszorg;
- binnen hoeveel tijd bevolkingszorg gestart moet zijn met de werkzaamheden (90 minuten);
- met welke sleutelfunctionarissen bevolkingszorg vertegenwoordigd moet zijn in de regionale crisisorganisatie;
 - officier van dienst (OVD-Bz) in het commando plaats incident (CoPI);
 - algemeen commandant (AC-Bz) in het regionaal operationeel team (ROT);
 - strategisch adviseur Bz in beleidsteam (Bt).

Deze wettelijke vereisten zijn gehanteerd bij de inrichting van bevolkingszorg.

Landelijke uniformiteit

Naast wettelijke vereisten heeft het landelijke netwerk van bevolkingszorg de afgelopen jaren handreikingen ontwikkeld die kwaliteit en uniformiteit binnen bevolkingszorg bevorderen. Zo zijn er landelijke functieprofielen beschikbaar voor sleutelfuncties binnen bevolkingszorg en zijn er kwalificatiedossiers ontwikkeld op basis waarvan opleidingen en examens zijn ontwikkeld en worden aangeboden. Ook zijn er landelijke afspraken gemaakt met partners als het Nederlands Rode Kruis en Stichting Salvage en zijn er producten ontwikkeld ten behoeve van de operationele voorbereiding van functionarissen bevolkingszorg. Bij het opstellen van de Haaglandse functieprofielen en de uitwerking hiervan voor vakbekwaamheid zijn de landelijke handreikingen gebruikt als basis, zodat bevolkingszorg Haaglanden in lijn blijft met de landelijke standaard.

Regionale afspraken

De organisatie van bevolkingszorg is niet alleen gebaseerd op de wettelijke vereisten en de landelijke standaard, maar ook op de resultaten die de organisatie zou moeten kunnen behalen. Dit in lijn met de uitgangspunten die zijn vastgelegd in het regionale kader gemeentelijke crisisbeheersing, waarvan 'sturen op resultaten' er één is.

De gemeenten binnen Haaglanden hebben gezamenlijk vastgelegd wat zij gezamenlijk zien als minimaal te behalen prestaties door bevolkingszorg. Deze kwalitatief en kwantitatief beschreven prestaties – beschreven in een blauwdruk – vormen de basis voor de inrichting van bevolkingszorg en de onderbouwing voor de benodigde functies en eventuele eisen aan paraatheid

¹ In het Besluit veiligheidsregio's (2010) zijn de taken vastgelegd. In 2020 is de Wet veiligheidsregio's geëvalueerd. Op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie wordt gewerkt aan een herziening van de wet en het bijbehorende besluit. In voorliggend document is een voorschot genomen op de verwachte herziening.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Organisatie bevolkingszorg

De bevolkingszorgorganisatie (hierna: bevolkingszorg) is gekoppeld aan de multidisciplinaire crisisorganisatie en wordt geactiveerd als de multidisciplinaire crisisorganisatie wordt ingezet. Dit is het geval zowel bij inzet tijdens een opschaling volgens de regionale gecoördineerde incidentbestrijdingsprocedure (GRIP) als bij dreigende incidenten of bij (voorbereiding op) risicovolle situaties zonder dat er sprake is van GRIP-opschaling.

Leiding en coördinatie

Bevolkingszorg opereert onder aansturing van de multidisciplinaire crisisorganisatie. De hoogst leidinggevende in die organisatie is de burgemeester. Vanaf GRIP 2 is de operationele aansturing gemandateerd aan een operationeel leider, die leiding geeft aan het ROT.

De hoogst leidinggevende binnen het onderdeel bevolkingszorg is de AC-Bz. De operationele aansturing van bevolkingszorg ligt tot en met GRIP 1 bij de Ovd-Bz, die deelneemt aan het CoPI.

De Ovd-Bz stuurt bij multidisciplinaire inzet (motorkapoverleg of GRIP 1) het hoofd publieke zorg (HPz) aan en kan – indien nodig - gebruik maken van de leden van de sectie Bz voor advisering, ondersteuning of uitvoering. De leden van de sectie werken dan niet vanuit het regionaal crisiscentrum (RCC), maar op afstand vanuit huis of hun reguliere werkplek. De HON-Bz vervult in ieder geval de rol van contactpersoon SIS indien het proces verwanten-informatie is opgestart. De HPz werkt in deze situatie vanuit het gemeentehuis en sluit desgewenst aan bij een gemeentelijk team.

De Ovd-Bz legt tot en met GRIP 1 verantwoording af over het verloop van het incident aan de burgemeester. Vanaf GRIP 2 legt de Ovd-Bz verantwoordelijkheid af aan de AC-Bz.

Het organisatorische en financiële mandaat voor inzet capaciteit en kosten bevolkingszorg ligt bij de gemeentesecretaris. Zowel de Ovd-Bz als de AC-Bz stemmen bij hun inzet af met de gemeentesecretaris. Bij spoedeisende besluiten kan de afstemming na het genomen besluit plaatsvinden.

Teams binnen bevolkingszorg

Sectie bevolkingszorg

Vanaf GRIP 2 is de sectie bevolkingszorg actief op het RCC op de Yp in Den Haag. De AC-Bz richt de sectie in, geeft leiding aan de sectie én aan de Ovd-Bz en legt verantwoording af aan de operationeel leider.

De sectie bestaat in de basis uit:

- algemeen commandant bevolkingszorg
- hoofd ondersteuning bevolkingszorg (HON-Bz)
- hoofd informatie bevolkingszorg (HIN-Bz)
- hoofd publieke zorg (HPz)

Extra deelnemers kunnen digitaal of fysiek aan de sectie worden toegevoegd (rekening houdend met de beschikbaarheid van vier werkplekken). Zo kan de HON-Bz – in overleg met de AC-Bz – extra ondersteuning bij de sectie betrekken indien er behoefte is aan meer capaciteit (uit de pool HON-Bz of uit de incidentgemeente).

Team publieke zorg

De HPz stuurt het team opvang en de backoffice publieke zorg aan. De teams zitten niet op het RCC, maar respectievelijk op de opvanglocatie(s) en het gemeentehuis van de incidentgemeente.

De HPz heeft periodiek overleg met de coördinator opvang en de coördinator backoffice en legt verantwoordelijkheid af aan de AC-Bz.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Melding en alarmering

Sleutelfunctionarissen van bevolkingszorg worden gealarmeerd volgens vaste afspraken met de regionale meldkamer Haaglanden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- functionarissen die alleen lokaal inzetbaar zijn (OvD-Bz);
- functionarissen die inzetbaar zijn voor incidenten en crises binnen gemeente Den Haag;
- functionarissen die inzetbaar zijn voor incidenten en crisis binnen de Haaglandse gemeenten, niet-zijnde Den Haag.

Op hard piket (24/7 bereikbaar, beschikbaar en inzetbaar volgens een rooster) staan:

- OvD-Bz
- AC-Bz
- HON-Bz
- HIN-Bz
- coördinator opvang

Overzicht bevoegdheden i.r.t. op- en afschaling (Uit: Regionaal crisisplan Haaglanden 2023)

	Situatie	Bevoegd tot opschalen	Bevoegd tot afschalen
GRIP 1	Behoeft aan multidisciplinaire coördinatie ter plaatse	(Hoofd) Officier van Dienst bevolkingszorg, brandweer, geneeskundig of politie Calamiteitencoördinator Leider CoPI	Leider CoPI
GRIP 2	Behoeft aan multidisciplinaire coördinatie gericht op het behalen van operationele prestaties die niet kunnen worden overzien en aangestuurd vanaf de plaats van het incident, of er is geen plaats incident.	Leider CoPI (Hoofd) Officier van Dienst bevolkingszorg, brandweer, geneeskundig of politie Operationeel leider Algemeen Commandanten bevolkingszorg, brandweer, geneeskundig of politie Calamiteitencoördinator	Operationeel leider
GRIP 3	Behoeft aan multidisciplinaire coördinatie in de omstandigheid dat bestuurlijk opgaven voor de burgemeester vragen ondersteuning door een gemeentelijk beleidsteam.	Burgemeester getroffen gemeente (eventueel op advies van leden gemeentelijke beleidsteam of de operationeel leider)	Burgemeester
GRIP 4	Behoeft aan multidisciplinaire en bestuurlijke coördinatie en leiding bij een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.	Voorzitter veiligheidsregio (eventueel op verzoek van burgemeester of op advies van leden regionaal beleidsteam)	Voorzitter veiligheidsregio

Deze functionarissen worden volgens vaste afspraken gealarmeerd door de meldkamer van de Veiligheidsregio Haaglanden (VRH).

De HPz wordt opgeroepen door de hoogst operationeel leidinggevende van bevolkingszorg (OvD-Bz of AC-Bz). Hij/zij richt het team publieke zorg in en draagt zorg voor het oproepen van de nodige functionarissen en externe partijen. De HON-Bz kan ondersteunen in dit proces.

De concrete afspraken m.b.t. melding en alarmering zijn vastgelegd in het procesplan 'randvoorwaardelijke processen'.

De OvD-Bz en de AC-Bz zijn ook bevoegd tot het opschalen van de multidisciplinaire crisisorganisatie. De afspraken hierover zijn vastgelegd in het regionaal crisisplan van de VRH. In volgende tabel zijn deze afspraken samengevat.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Op- en afschaling

Op- en afschalen betreft het inrichten van een organisatie bevolkingszorg die past bij de opdracht die er tijdens de inzet voor bevolkingszorg ligt. Deze opdracht – en daarmee de inrichting – wordt continu bijgesteld op basis van de situatie.

De bevolkingszorgorganisatie kent inzet van functionarissen in vier situaties:

1. ter voorbereiding op een dreigend incident/ crisis of geplande situatie waarin een incident (o.l.v. het voorbereidend ROT);
2. bij een incident waarbij één of meerdere hulpdiensten monodisciplinair zijn opgeschaald ('GRIP 0');
3. bij een incident waarbij regionaal multidisciplinair is opgeschaald naar fase GRIP 1;
4. bij een incident waarbij regionaal multidisciplinair is opgeschaald naar fase GRIP 2 of hoger.

Bevoegd tot op- en afschalen van bevolkingszorg zijn:

- de OvD-Bz (zolang hij/zij de operationeel leidinggevende is);
- de AC-Bz.

De situatie waarbij een gemeente gebruik wil maken van functionarissen van bevolkingszorg ter ondersteuning van hun eigen organisatie kan ook voorkomen. Hoe dit werkt, wordt beschreven in deel III van dit document.

Informatiemanagement

Informatiemanagement omvat het totaal aan activiteiten om de juiste (operationele) informatie tijdig en in de juiste vorm, aan de juiste personen beschikbaar te stellen. De HIN-Bz is verantwoordelijk voor het informatiemanagement binnen de sectie bevolkingszorg.

De HIN-Bz draagt bij aan de multidisciplinaire incidentbestrijding door het bijhouden van een eigen beeld en het netcentrisch delen van dit beeld met de bij de bestrijding betrokken partners. Dit gebeurt via het landelijk crisismanagementsysteem (LCMS), conform de multidisciplinaire afspraken.

Resource management

Bevolkingszorg kan alleen functioneren als het over de juiste resources (mensen en middelen) beschikt. Omdat de bevolkingszorg-functionarissen zich op verschillende locaties bevinden, is de behoefte niet eenduidig te beschrijven. Wel wordt een aantal uitgangspunten gehanteerd.

Aflossing

De hoogst leidinggevende binnen bevolkingszorg is eindverantwoordelijk voor aflossing van functionarissen: de OvD-Bz (t/m GRIP 1) en de AC-Bz (vanaf GRIP 2). Over het tijdstip en wijze van aflossing worden afspraken gemaakt in het sectie-overleg (AC-Bz) en in het overleg publieke zorg (HPz). Aflossing wordt georganiseerd binnen de eigen piketpool (regionaal of Haags). Indien nodig kan een uitvraag gedaan worden in de andere pool.

Bijstand

Indien bijstand gewenst is binnen bevolkingszorg kan een beroep worden gedaan op de gehele bevolkingszorgorganisatie, ongeacht of de opgeroepen functionarissen dienst hebben (volgens rooster) of uit de incidentgemeente komen. Instroom is dan uiteraard vrijwillig.

Faciliteiten

De faciliteiten op het RCC en dus op het actiecentrum bevolkingszorg worden centraal beheerd door de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS). Bureau gemeentelijke crisisbeheersing (BGC) controleert de aanwezigheid en de werking van de middelen periodiek. Indien tijdens een inzet problemen ontstaan op dit gebied, probeert de HON-Bz deze op te lossen.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Taken bevolkingszorg

De taken van bevolkingszorg zijn vastgelegd in het Besluit veiligheidsregio's (2023). Dit besluit wordt in 2025 herzien. Vooruitlopend hierop is/wordt het landelijke referentiekader regionaal crisisplan (RRCP) herzien. De taken die hierin zijn/worden beschreven worden overgenomen in het Besluit en zijn dus al leidend voor het land. De taken van bevolkingszorg zijn verder uitgewerkt in regionale proceskaarten.

Opvang en verzorging

Het voorzien in opvang en verzorging van de bevolking (hierna: publieke zorg) bestaat uit verschillende deeltaken:

- opvangen van mens en dier;
- verplaatsen mens en dier;
- zorgen voor primaire levensbehoeften.

Opvangen van mens en dier

Indien er bij een incident sprake is van een ontruiming van woningen door de hulpdiensten organiseert bevolkingszorg de eerste opvang op een tijdelijke opvanglocatie. Indien mogelijk wordt op de tijdelijke opvanglocatie ook laagdrempelige sociale opvang georganiseerd (in de vorm van een kop koffie en een luisterend oor).

Afhankelijk van de aard en de omvang van het incident – en het aantal slachtoffers - worden slachtoffers overgebracht naar een tijdelijke of een langdurige opvanglocatie. Bevolkingszorg hanteert hierbij de uitgangspunten dat:

- verantwoordelijke partijen hun rol pakken bij de opvang van slachtoffers (bv. verzekeraar/Stichting Salvage, woningbouwcoöperatie, eigenaar pand/verhuurder);
- zelfredzame slachtoffers zelfstandig onderdak vinden door gebruik te maken van eigen middelen en/of netwerk;

- verminderd zelfredzame slachtoffers gestimuleerd en/of gefaciliteerd worden om zo snel mogelijk zelfstandig of met behulp van het eigen netwerk onderdak te vinden.

Binnen bevolkingszorg neemt het HPz het besluit t.a.v. de keuze van de opvanglocatie. Het HPz helpt de hoogst leidinggevende bevolkingszorg bij de onderbouwing van de keuze van de opvanglocatie t.b.v. de bestuurlijke verantwoording over dit proces.

Verwanteninformatie

Het proces verwanteninformatie richt zich op het informeren van verwanten van niet-zelfredzame en verminderd zelfredzame slachtoffers.

Het proces verwanteninformatie wordt uitgevoerd door de landelijke voorziening: de slachtofferinformatiesystematiek (SIS). Het SIS zorgt vanuit Zeist, onder leiding van een landelijk teamleider SIS, voor:

- registratie zoekvragen van verwanten (frontoffice);
- verzamelen gegevens niet-zelfredzame slachtoffers (backoffice);
- matchen zoekvragen met gegevens niet-zelfredzame slachtoffers (backoffice);
- informeren verwanten niet-zelfredzame slachtoffers (frontoffice of politie).

Bevolkingszorg is opdrachtgever van het SIS (OvD-Bz of AC-Bz). De HON-Bz is namens de opdrachtgever de contactpersoon SIS voor de landelijke teamleider SIS.

Ten behoeve van het proces verwanteninformatie wordt vanuit de sectie bevolkingszorg de samenwerking gezocht met de sectie crisiscommunicatie.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multi-disciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Activeren gemeentelijke taken

De gemeente is een belangrijke partner bij incidentbestrijding en crisisbeheersing. Naast de taken die worden uitgevoerd door bevolkingszorg kan er ook behoefte zijn aan de inzet van reguliere gemeentelijke taken. Denk hierbij aan:

- het leveren van informatie;
- het voorzien in passende maatregelen op het gebied van schade en milieu;
- het leveren van materiaal, capaciteit en advies op het gebied van openbare ruimte en bouwen;
- het faciliteren van bijzondere uitvaarten en collectieve rouwverwerkingsactiviteiten.

De OvD-Bz of de AC-Bz verzoekt de betrokken gemeente(n) om de nodige taken te activeren. In deel III van dit plan is beschreven welke afspraken gemeenten hierover hebben gemaakt.

Preparatie nafase

De nafase is de fase waarin alle voorkomende werkzaamheden die samenhangen met de ramp of crisis plaatsvinden. De nafase staat in het teken van herstel en nazorg. Het gaat over het reactiveren van het dagelijks leven, en in geval van catastrofale schade zelfs om het opnieuw opbouwen van een samenleving met een acceptabel dienstenniveau. Het organiseren en coördineren van de nafase is de verantwoordelijkheid van de incidentgemeente.

De voorbereiding op herstel en nazorg start vaak al terwijl de bestrijding van het incident of de crisis nog in gang is. Bevolkingszorg heeft de preparatie van de nafase als taak. Dit houdt in dat bevolkingszorg:

- tijdens de bestrijding van het incident contact heeft met de incidentgemeente over al op te starten activiteiten t.b.v. de nafase;
- bijdraagt aan de multidisciplinaire overdracht door het CoPI of het ROT;

- bijdraagt aan het multidisciplinaire advies over het plan van aanpak nafase (thema's, te betrekken partijen);
- zorgt voor het opstellen van en de overdracht van het multidisciplinair overdrachtsdocument naar de incidentgemeente.

De HON-Bz vervult de rol van contactpersoon preparatie nafase, ook bij GRIP 1 (indien gewenst door de OvD-Bz).

Het bijdragen aan (het mogelijk maken van) evaluatie en onderzoek achteraf

Onderdeel van de cyclus van crisisbeheersing is evalueren, zodat de organisatie kan leren van de opgedane ervaring. Daarnaast is het soms noodzakelijk om een onderzoek in te stellen of mee te werken aan onderzoek door een externe instantie, zoals de Onderzoeksraad voor Veiligheid.

Door bevolkingszorg worden de volgende zaken gemaakt/bijgehouden/bewaard:

- verslagen van sectie-overleg en overleg team Pz;
- logboeken van OvD-Bz, AC-Bz, HPz, coördinator opvang, coördinator backoffice;
- relevante e-mails en app-berichten.

Het dossier met de verzamelde documenten worden overgedragen aan de incidentgemeente door de OvD-Bz (GRIP 1) of de AC-Bz (vanaf GRIP 2).



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Samenwerking tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis) organisatie is cruciaal voor een goede aansluiting van de gemeente op multidisciplinaire incidentbestrijding. Ondanks dat bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie worden ingericht, voorbereid en bemenst door gemeentelijke functionarissen, is het noodzakelijk om goede afspraken te maken over de samenwerking. Temeer omdat er gewerkt wordt vanuit verschillende locaties en er binnen bevolkingszorg functies worden ingevuld door regionale piketfunctionarissen (die niet uit de incidentgemeente komen).

Organisatorische afspraken

De verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke organisatie wordt gelegd door het hoofd gemeentelijke taken (HGT). Dit is een lokale gemeentelijke functionaris. De HGT krijgt verzoeken tot het activeren van (onderdelen van) de gemeentelijke organisatie van de Ovd-Bz (t/m GRIP 1) of de AC-Bz (vanaf GRIP 2). Vanaf GRIP 2 neemt De HGT digitaal deel aan het afstemmingsoverleg met de sectie Bz. De samenwerking tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke crisisorganisatie is schematisch weergegeven in figuur 3 op pagina 15.

Hoe de gemeentelijke organisatie 'achter' de HGT is georganiseerd, is een lokale aangelegenheid. Dit geldt ook voor het toekennen van mandaat aan de HGT voor het geven van opdrachten binnen de gemeentelijke organisatie: het mandaat kan vooraf vastgelegd worden, tijdens een opschaling gegeven worden door een lid van het directieteam of bij iemand anders liggen (waardoor de HGT meer de rol heeft van 24/7 contactpersoon).

Indien de verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke organisatie niet naar (beider) wens verloopt heeft de gemeentesecretaris van de betrokken gemeente(n) een belangrijke rol.

Inzet bevolkingszorg, buiten GRIP

De gemeente kan bij een incident dat niet multidisciplinair is opgeschaald gebruik maken van zowel lokaal als regionaal georganiseerde functionarissen van bevolkingszorg. Het verzoek voor de inzet van regionaal georganiseerde functionarissen wordt gedaan via het HGT aan de AC-Bz.

Bij inzet van bevolkingszorgfuncties die lokaal worden ingevuld (officier van dienst, hoofd publieke zorg, medewerker en ondersteuner backoffice publieke zorg, strategisch adviseur bevolkingszorg) wordt in ieder geval de adviseur crisisbeheersing geïnformeerd.

Bij inzet van dienstdoende functionarissen bevolkingszorg die regionaal worden ingevuld (AC-Bz, HON-Bz, HIN-Bz, coördinator opvang en coördinator backoffice) worden geïnformeerd:

- de gemeentesecretaris van de 'uitlenende' gemeente;
- de CGF (via BGC).

Bij inzet van functionarissen bevolkingszorg die regionaal worden ingevuld maken de gemeentesecretaris van de 'inlenende' en die van de 'uitlenende' gemeente afspraken over de maximale duur van de inzet. Regionaal is er een lijst beschikbaar met bereikbaarheidsgegevens van de HGT per gemeente, zodat de Ovd-Bz en de AC-Bz/HON-Bz te allen tijden een HGT in elke gemeente kan bereiken. BGC houdt deze lijst actueel en beschikbaar. De AC-Bz beschikt over een regionaal piketnummer.

Informatiemanagement

De HIN-Bz en de ICO van de gemeente stemmen onderling informatie af ten behoeve van het beeld bevolkingszorg en – indien het betreffende gemeentelijk team daarmee werkt – het gemeentelijk beeld.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

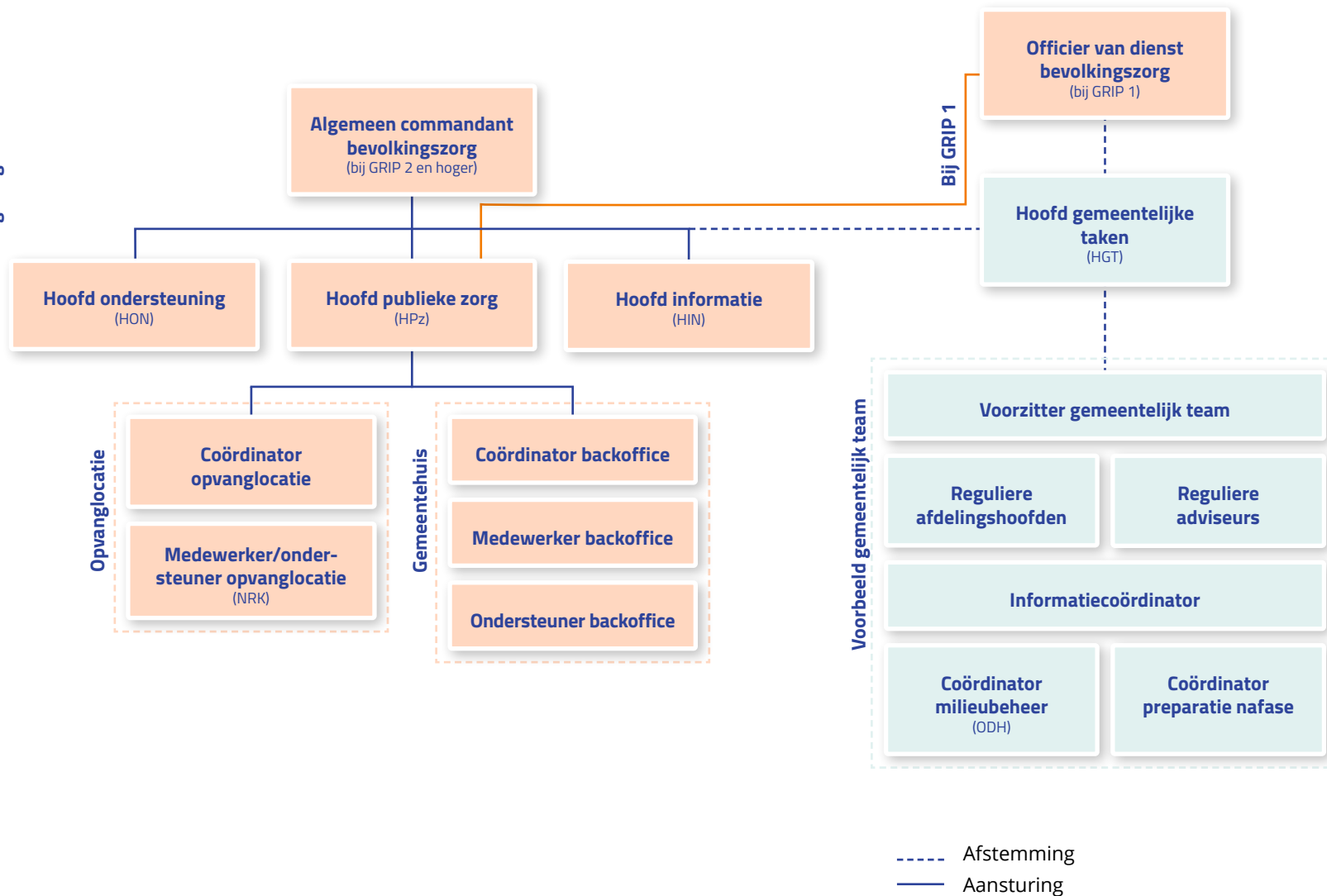
Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon



Figuur 3: Schematische weergave van inzet van gemeentelijke taken op verzoek van bevolkingszorg.

- Inleiding
- Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie
- Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg
- Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie
- Deel IV: Verbinding met multi-disciplinaire crisisorganisatie
- Deel V: Beheer en kwaliteit
- Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten
- Bijlage II: Arrangementen
- Colofon

Gemeentelijke taken in relatie tot bevolkingszorg

Van alle taken die een gemeente uitvoert, is een aantal taken direct gekoppeld aan de inzet van de multidisciplinaire crisisorganisatie: hetzij om het functioneren van bevolkingszorg, het CoPI of het ROT mogelijk te maken, hetzij om bij te dragen aan bestrijding van (de effecten van) het incident, de ramp of de crisis door het inzetten van maatregelen. De gemeentelijke taken zijn in dit hoofdstuk beschreven. De concrete afspraken die gemaakt zijn met de gemeenten m.b.t. beschikbaarheid van functionarissen, informatie en diensten zijn vastgelegd in een regionale afsprakenkaart.

Ondersteuning

De bevolkingszorgorganisatie voert haar taken op het gebied van opvang en verzorging (publieke zorg) en verwanteninformatie zoveel mogelijk zelfstandig uit. Voor een aantal zaken is zij afhankelijk van de ondersteuning van de betrokken gemeente. Het gaat hierbij onder andere om:

- opening / het beschikbaar stellen van het gemeentehuis voor medewerkers backoffice publieke zorg;
- (digitale) toegang tot kennis over beschikbare lokale opvanglocaties, contactpersonen en sleutelhouders;

- financiële middelen (bv. handgeld) indien nodig (op verzoek van het hoofd publieke zorg).

Informatievoorziening

Voor de bestrijding van een incident of crisis is goede informatie belangrijk (soms zelfs noodzakelijk) voor de multidisciplinaire crisisorganisatie. Informatievragen vanuit de multidisciplinaire crisisorganisatie worden via bevolkingszorg (OvD-Bz of AC-Bz) gesteld aan betrokken gemeente(n) als het gaat om informatie waarvoor de gemeente bronhouder is en de diensten zelf geen toegang toe hebben via eigen systemen. De OvD-Bz of AC-Bz checkt altijd of de informatievraag een spoedeisend karakter heeft of in een later stadium uitgezet kan worden.

De mogelijke informatievraag is vooraf moeilijk te definiëren. Wel leert de ervaring dat de vragen kunnen liggen op het gebied van:

- persoonsgegevens (o.a. BRP);
- objectgegevens (o.a. BAG);
- GEO-informatie (kaarten);
- handhavingsinformatie (dossiers HH&T);
- persoonsgerichte informatie (o.a. dossiers sociaal domein);
- evenementgegevens (dossiers vergunningen).

Bouwen

De gemeente handhaaft de bouwregelgeving door toe te zien op de naleving van de voorschriften, vanaf de vergunningaanvraag tot de oplevering van het bouwwerk. De gemeente geeft uitvoering aan de volgende spoedeisende taken / werkzaamheden ten behoeve van de bevolkingszorg en de regionale crisisorganisatie:

- het aanleveren technische informatie en het geven van deskundig advies met betrekking tot bouwwerken;
- het geven van advies ten aanzien van de constructie (constructieve veiligheid) van een bouwwerk;
- het inzetten van bestuurlijke (handhavings) instrumenten om de constructieve veiligheid van een pand te waarborgen. Denk aan het inzetten van bestuursdwang.

Bouwinspecteurs hebben een zelfstandige taak en bevoegdheid vanuit de reguliere functie. Deze taak kan worden ingezet op basis van eigen inschatting en/of op verzoek van hulpdiensten (brandweer/ politie).

Wonen

Het organiseren van/samenwerken met verantwoordelijke partijen voor tijdelijke woonruimte voor gedupeerden die (nog) niet terug kunnen naar hun woning.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Voor de acute fase wordt voor (tijdelijk) niet zelfredzame mensen opvang geregeld vanuit het deelproces publieke zorg. Wanneer (als gevolg van het incident) voor een langere periode vervangende woonruimte nodig is, zal dit een belangrijk punt zijn voor de nafase. Het is raadzaam om tijdens het incident al na te denken over de vraag welke partijen daar een rol bij spelen (bijvoorbeeld een woningcorporatie en/of verzekeraars), hoe dit spoedig kan worden opgepakt en wie hierin de regie voert.

Openbare ruimte

Als gevolg van een incident kan schade zijn ontstaan in de openbare ruimte, waaronder schade aan gemeentelijke eigendommen of belangrijke infrastructuur (bovengronds en ondergronds) in de openbare ruimte. De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van de openbare ruimte. Voor de bestrijding van een incident is het nodig dat een aantal gemeentelijke processen – al dan niet via onderaannemers – op dit terrein snel kan worden ingezet maatschappelijke ontwrichting tegen te gaan of te beperken.

Het gaat in ieder geval om de volgende zaken:

- het aanleveren van technische informatie en het geven van deskundig advies met betrekking tot civiele kunstwerken en ondergrondse infrastructuur;
- het leveren van hekken en

verkeersregelaars ten behoeve van het mobiliteitsmanagement rond een opvanglocatie;

- het (laten) leveren van materialen en menskracht voor het herstel aan schade aan rioleringen, kabels en leidingen, (ondergrondse) infrastructuur (zoals openbare wegen en civiele kunstwerken) en gemeentelijke eigendommen;
- de ondersteuning van de politie bij het uitvoeren van mobiliteit en/of verkeerscirculatie door het leveren van mensen en middelen wanneer deze bij politie niet toereikend zijn.

Milieu

Tijdens (multidisciplinair opgeschaalde) incidenten kunnen gemeentelijke taken in het kader van 'milieu' (in de openbare ruimte) worden opgestart. Denk hierbij aan bijvoorbeeld:

- het (laten) inzamelen van afval en besmette waren i.r.t. het incident, als het van invloed is op het milieu en/of de openbare gezondheid;
- uitvoering van maatregelen i.r.t. asbest;
- het toepassen van handhaving of bestuursdwang om de kwaliteit van de leefomgeving te herstellen.

In het kader van 'milieuzorg' is het nodig dat:

- de gemeente een contactpersoon heeft die 24/7 spoedeisende taken/werkzaamheden

kan laten uitvoeren, meestal o.b.v. advies van de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH);

- de ODH invulling geeft aan de Bz-sleutelfunctie 'toezichthouder milieu' en de gemeentelijke functie 'coördinator milieu'.

Bestuurlijke advisering en ondersteuning

De bestuurlijk verantwoordelijken worden tijdens een incident, ramp of crisis ondersteund vanuit de eigen gemeentelijke organisatie. Soms vraagt de multidisciplinaire crisisorganisatie om ondersteuning en advies ten behoeve van het informeren en adviseren van het bestuur (gemeentelijk of regionaal beleidsteam). Deze vraag wordt aan de gemeente gesteld via de Ovd-Bz of AC-Bz en ligt bijvoorbeeld op de volgende gebieden:

- juridisch, t.b.v. o.a.
 - in te zetten noodmaatregelen
 - afweging van subsidiariteit en proportionaliteit van maatregelen
 - advies over afschaling i.v.m. vergoeding kosten o.b.v. artikel 55 WvR
- protocollair, t.b.v. o.a.
 - bezoek hoogwaardigheidsbekleder(s) aan plek van de ramp
- financieel, t.b.v. o.a.
 - risico op schadeclaims bij inzet vergaande maatregelen ter bestrijding van een incident (bv. preventieve evacuatie)



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Uitvaarten en collectieve rouwverwerking

Indien er bij een incident of een crisis sprake is van (meerdere) dodelijke slachtoffers, kan het nodig zijn om hier bijzondere maatregelen voor te treffen. De gemeente heeft dan de volgende taken:

- uitvoering geven aan wet op de lijkbezorging en organiseren ontheffing indien van toepassing;
- afstemmen met uitvaartverzorgers over capaciteit en ontheffingsvoorwaarden;
- (laten) organiseren van rouwactiviteiten die door het bestuur zijn geïnitieerd;
- faciliteren van collectieve rouwactiviteiten die door de samenleving zijn geïnitieerd;
- faciliteren van bijzondere uitvaarten (bijv. met media aandacht e.d.).

De meeste taken hebben geen acuut karakter en kunnen wachten tot de eerst volgende werkdag of worden opgepakt in de nafase. Dit geldt echter niet voor alle taken. Zo kan het nodig zijn om regie te voeren over spontane initiatieven van de bevolking (bv. een bloemenmonument), terwijl de bestrijding van het incident of de crisis nog bezig is.

Communicatie

Bij een multidisciplinair opgeschaald incident coördineert de organisatie van crisiscommunicatie de communicatie die nodig is ter ondersteuning van de besluiten en maatregelen die genomen worden door

de multidisciplinaire crisisorganisatie. Hierbij is lokale inzet vaak nodig om de juiste doelgroepen te bereiken. Het is daarom nodig dat er contact is tussen crisiscommunicatie en de gemeentelijke communicatieafdeling. Hiervoor is een contactpersoon nodig die 24/7 de verbinding kan leggen en lokale capaciteit en middelen kan activeren.

Verslaglegging en archivering

Gemeenten moeten voldoen aan de Achiefwet 1995 en de Wet open overheid (2023). De bevolkingszorgorganisatie zal tijdens een inzet verslagen van overleggen en logboeken bijhouden. Deze documenten worden verzameld, indien nodig samen met andere informatie (bv. mails, appjes) en na overdracht en afschaling van het incident of de crisis overgedragen aan de incidentgemeente. De gemeente draagt zorg voor het juist bewaren en archiveren van deze documenten en voor het beschikbaar stellen bij verzoeken in relatie tot de Wet open overheid (Woo).

Preparatie nafase

De incidentgemeente (gemeentesecretaris) is verantwoordelijk voor de uitvoering van de nafase van crises waarbij de multidisciplinaire crisisorganisatie is ingezet. De taken van de incidentgemeente zijn:

- opstellen van het plan van aanpak nafase;
- opdracht geven voor inrichting en uitvoering plan van aanpak nafase (college B&W);
- uitvoering geven aan de nafase.

De incidentgemeente stelt het plan van aanpak op, op basis van input uit het gemeentelijk team, de multidisciplinaire crisisorganisatie en betrokken ministeries (indien van toepassing). De input vanuit de multidisciplinaire crisisorganisatie wordt geleverd door de AC-Bz of de OvD-Bz (afhankelijk van het niveau van opschaling) in de vorm van een multidisciplinair overdrachtsdocument.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

De hoofdstructuur van de regionale, multidisciplinaire crisisorganisatie is beschreven in het regionaal crisisplan Haaglanden. Deze hoofdstructuur bestaat – in lijn met de Wet Veiligheidsregio's – uit verschillende onderdelen. De multidisciplinaire teams waarin functionarissen van bevolkingszorg, crisiscommunicatie en de gemeentelijke crisisorganisatie deelnemen zijn in dit deel beschreven.

Commando Plaats incident (CoPI)

Een CoPI is belast met de operationele leiding op het plaats incident. Het CoPI richt zich op het behalen van operationele prestaties voor zover deze vanaf plaats incident zijn te overzien en kunnen worden aangestuurd. Daarnaast verzorgt het CoPI de afstemming met andere betrokken partijen en het adviseren het ROT.

Vanuit gemeentelijke crisisbeheersing nemen twee functionarissen deel aan het CoPI:

- officier van dienst bevolkingszorg (bevolkingszorg)
- communicatieadviseur CoPI (crisiscommunicatie)

Het CoPI is actief vanaf GRIP 1 (uitzonderingen zijn beschreven in het regionaal crisisplan). De leden van het CoPI kunnen ook buiten GRIP 1 samenwerken, zonder de aansturing van een leider CoPI. Deze samenwerking vindt plaats in het zogenaamde 'motorkapoverleg'.

Regionaal operationeel team (ROT)

Het ROT richt zich op (de voorbereiding van) de incidentbestrijding die niet kan worden overzien en aangestuurd vanaf de plaats van het incident, of als er geen plaats incident is. Een ROT is belast met de operationele leiding, de afstemming met andere bij de ramp of crisis betrokken partijen en het adviseren van het gemeentelijk of regionaal beleidsteam over het totale incident. Daarnaast heeft het ROT bij rampen en crises waarvoor meerdere CoPI's zijn ingericht, het commando met

een coördinerende taak. Het ROT is actief vanaf GRIP 2, maar kan ook opereren als 'voorbereidend ROT' in een dreigende situatie waarin er (nog) geen sprake is van een GRIP-opstapeling.

Vanuit gemeentelijke crisisbeheersing nemen twee functionarissen deel aan het ROT:

- algemeen commandant bevolkingszorg (bevolkingszorg)
- communicatieadviseur ROT (crisiscommunicatie)

Gemeentelijk beleidsteam (GBt)

Een gemeentelijk beleidsteam (GBt) is belast met de ondersteuning van de burgemeester in de uitvoering van het opperbevel. De teamleden treden op als adviseur van de burgemeester.

Het gemeentelijk beleidsteam (GBt) is alleen actief tijdens een multidisciplinaire opstapeling naar GRIP 3.)

Vanuit gemeentelijke crisisbeheersing nemen vijf functionarissen deel aan het GBt:

- strategisch adviseur gemeente (gemeentelijke crisisorganisatie)
- strategisch adviseur bevolkingszorg (bevolkingszorg)
- communicatieadviseur Bt (crisiscommunicatie)
- procesmanager GBt (gemeentelijke crisisorganisatie)
- verslaglegger GBt (gemeentelijke crisisorganisatie)

De voorzittersrol in het GBt wordt in veel gevallen ingevuld door de burgemeester. De burgemeester kan er ook voor kiezen om een technisch voorzitter aan te wijzen.

De burgemeester kan gebruik maken van een afstemmingsoverleg met de politie en het openbaar ministerie op het gebied van OOV en opsporing (de driehoek), eventueel aangevuld met specifieke partners (bv. NCTV). Hij/zij kan ook verzoeken om een vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie aan te laten sluiten bij het gemeentelijk beleidsteam.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Regionaal beleidsteam (RBt)

Een regionaal beleidsteam is belast met de ondersteuning van de voorzitter van de veiligheidsregio. De voorzitter van de veiligheidsregio roept een regionaal beleidsteam bijeen, nadat hij vastgesteld heeft dat het een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis is (of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan). De voorzitter bepaalt daarbij welke burgemeesters zitting nemen in het RBt. De teamleden treden op als adviseur van de voorzitter. Alleen de voorzitter is beslissingsbevoegd.

Vanuit gemeentelijke crisisbeheersing nemen vijf functionarissen deel aan het RBt:

- strategisch adviseur bevolkingszorg (bevolkingszorg)
- communicatieadviseur Bt (crisiscommunicatie)

Indien er sprake is van een RBt, zijn er geen GBt's actief. Wel kan een burgemeester lokaal een adviesteam om zich heen verzamelen.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

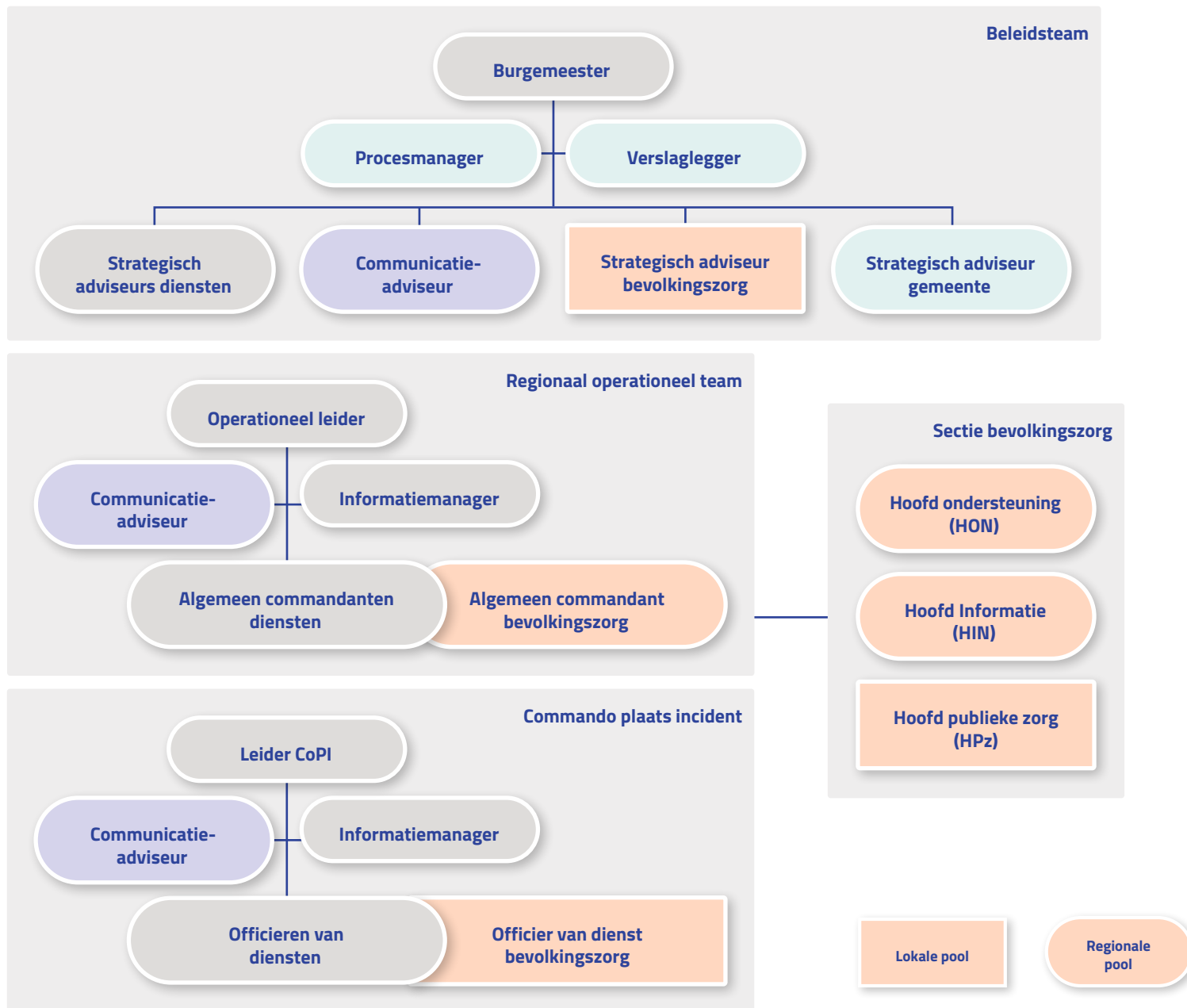
Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon



Figuur 4: Vertegenwoordiging bevolkingszorg en gemeentelijke crisisorganisatie in de multidisciplinaire crisisorganisatie.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Deel V: Beheer en kwaliteit

De inrichting van bevolkingszorg inclusief de bijbehorende sleutelfuncties binnen de gemeentelijke crisisorganisatie is gebaseerd op de te behalen prestaties die zijn beschreven in de blauwdruk. Deze prestaties – die deels voortkomen uit de Wet Veiligheidsregio's – zijn ook bepalend voor de wijze waarop de functies worden ingevuld (taken, competenties en eisen aan paraatheid). De gemeenten hebben onderling afspraken gemaakt over het invullen van de functies bevolkingszorg.

Arrangementen

Bij de invulling van een functie spelen verschillende factoren een rol. De belangrijkste zijn: eisen aan paraatheid (bereikbaarheid, beschikbaarheid en/of inzetbaarheid), benodigde kennis (lokaal gemeentelijk of multidisciplinair) en plek om de functie uit te voeren (thuis, plaats incident, sectie bevolkingszorg, gemeentehuis, opvanglocatie). De arrangementen zijn:

- regionale hard piketpool met 6 personen en 1 als reserve om uitstroom op te vangen;
- regionale hard piketpool met 9 personen;
- lokale hard piketpool;
- hard piketpool met 2 of meer gemeenten;
- regionale zacht piketpool;
- lokale zacht piketpool;
- zacht piketpool met 2 of meer gemeenten.

De gekozen arrangementen zijn weergegeven in de tabel in bijlage 2.

De afspraken met betrekking tot het beheer van de piketten zijn vastgelegd in het regionale handboek piketbeheer.

Samenwerking partners

Voor de invulling van een aantal functies hebben de gemeenten gekozen voor een externe partij.

Nederlands Rode Kruis (NRK)

Het NRK vervult de functies medewerker opvang en ondersteuner opvang op basis van een regionaal afgesloten convenant. Deze functionarissen worden aangestuurd binnen het team publieke zorg (bevolkingszorg). De kosten voor het convenant worden betaald uit het centrale budget van BGC. De kosten voor daadwerkelijke inzet komen voor rekening van de incidentgemeente.

Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)

De ODH is een gemeenschappelijke regeling van de negen gemeenten binnen Haaglanden. Op basis van deze regeling vervult de ODH bij incidenten en crises de functie van coördinator milieu en toezichthouder milieu. Deze functionarissen worden aangestuurd binnen de gemeentelijke crisisorganisatie.

Vakbekwaamheid

Het vakbekwaam worden en blijven van de functionarissen bevolkingszorg en de sleutelfunctionarissen van de gemeentelijke crisisorganisatie is een belangrijk onderdeel van de voorbereiding op incidenten, rampen en crises. Hoe dit wordt ingevuld en wie daarin welke taken heeft, is vastgelegd in het regionale beleidsplan vakbekwaamheid gemeentelijke crisisbeheersing.

Evaluatie

Evalueren en leren is nodig om de kwaliteit van de organisatie op het juiste niveau te brengen en te houden. De systematiek die hierbij wordt gehanteerd is beschreven in de regionale evaluatiesystematiek gemeentelijke crisisbeheersing.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multidisciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Primaire processen			
Nr	Prio	Domein	Proces
01.		Communicatie	Informereren van inwoners (en pers) Voorlichting crisis op website, sociale media, pers en intranet
02.		Burgerzaken	Bijhouden van de Basis Registratie Personen (BRP) waaronder: <ul style="list-style-type: none"> • Aangifte geboorte • Aangifte overlijden BRP-berichtenverkeer
03.		Burgerzaken	Verwerken van aanvragen voor Reisdocumenten (paspoort en identiteitskaart)
04.		Burgerzaken	Verwerken van aanvragen Rijbewijzen
05.		Sociaal domein	Aanvraag huishoudelijke verzorging / bijstand/ broodnood.
06.		Werk & inkomen	Aanvraag levensonderhoud Pw/IOAW
07.		Werk & inkomen	Aanvraag bijzondere bijstand
08.		Werk & inkomen	Bijzonder bijstand Noodfonds
09.		Werk & inkomen	Uitbetalen van uitkeringen en verstrekken voorschotten (Bijstand, WMO, Jeugd; PGB via SVB, leefgeld en vaste lasten)
10.		Ruimtelijke uitvoering	Beheer openbare ruimte: rioolgemalen, openbare verlichting, verkeersregeling, parkeren – bollards, brugbediening, et cetera
11.		Veiligheid en wijken	Borgen van de openbare orde en veiligheid, Veiligheid Intelligence en Beleid, Zorg en veiligheidshuis
12.		Stadstoezicht	Borgen van de openbare orde en veiligheid Ondersteuning bij calamiteiten in de stad en handhaven op straat
13.		KCCC	Organiseren van verkiezingen

Ondersteunende processen/diensten			
Nr	Prio	Domein	Proces
01.		KCC	Gemeentelijke telefonische bereikbaarheid
02.		Burgerzaken	Webdiensten burgers (online)
03.		Sociaal Domein	Eerste lijnsloket Sociaal Domein (o.a. WMO - Jeugd sociale teams)
04.		Automatisering	ICT beheer - o.a. emailservers – internet
05.		Bestuur	Crisisorganisatie
06.		Automatisering	Functioneel beheer van de applicaties die kritische processen ondersteunen

Uit: VDW-module 4: Bedrijfscontinuïteitsbeheer (BCM) - Top kritische bedrijfsprocessen – Gemeenten (VNG 2022)



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multi-disciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Bijlage II: Arrangementen

Overzicht van regionale afspraken ten aanzien van functies bevolkingszorg en gemeentelijke crisisorganisatie.

	Sleutelfunctie/-rol	Arrangement	Werkplek
Bevolkingszorg	Algemeen commandant Bz	regionaal hard piket (6+1) & lokaal hardpiket Den Haag	sectie Bz (Yp)
	Hoofd ondersteuning Bz	regionaal hard piket (6+1) & lokaal hardpiket Den Haag	sectie Bz (Yp)
	Hoofd informatie Bz	regionaal hard piket (6+1) & lokaal hardpiket Den Haag	sectie Bz (Yp)
	Hoofd publieke zorg	lokaal piket of piket met 2 of meer gemeenten	sectie Bz (Yp)
	Coördinator opvang	regionaal hard piket (8/9)	opvanglocatie
	Medewerker opvang	NRK	opvanglocatie
	Ondersteuner opvang	NRK	opvanglocatie
	Coördinator backoffice Pz	regionaal zacht piket, in combinatie met piket coördinator opvang	gemeentehuis
	Medewerker backoffice Pz	lokaal piket of piket met 2 of meer gemeenten	gemeentehuis
	Ondersteuner backoffice Pz	lokaal piket of piket met 2 of meer gemeenten	gemeentehuis
	Contactpersoon SIS	= piket HON-Bz	sectie Bz (Yp)
	Contactpersoon preparatie nafase	= piket HON-Bz	sectie Bz (Yp)
	Officier van dienst Bz	lokaal hard piket of piket met 2 of meer gemeenten	plaats incident
	Strategisch adviseur Bz	lokaal piket	beleidsteam
Gemeentelijke crisisorganisatie	Strategisch adviseur gemeente	lokaal piket	beleidsteam
	Procesmanager Bt	lokaal piket	beleidsteam
	Voorzitter gemeentelijk team	lokaal piket	gemeentehuis
	Informatiecoördinator gemeente	lokaal piket	gemeentehuis
	Toeziethouder milieu	ODH (24/7 bereikbaar)	plaats incident
	Coördinator milieu	ODH	gemeentehuis
	Hoofd gemeentelijke taken	lokaal piket	gemeentehuis
	Coördinator preparatie	lokaal piket	gemeentehuis



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multi-disciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfsprocessen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon

Colofon

Door:

Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing Haaglanden

In samenwerking met de adviseurs crisisbeheersing van:

Gemeente Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland,
Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland, Zoetermeer.

Versie 1.0. Dit plan is vastgesteld op 6 december 2023 door
de Commissie Advies Rampenbestrijding Haaglanden.



Inleiding

Deel I: Afspraken inrichting organisatie
gemeentelijke crisisorganisatie

Deel II: Afspraken inrichting organisatie
bevolkingszorg

Deel III: Verbinding tussen bevolkingszorg
en de gemeentelijke (crisis)organisatie

Deel IV: Verbinding met multi-
disciplinaire crisisorganisatie

Deel V: Beheer en kwaliteit

Bijlage I: Checklist kritische bedrijfs-
processen gemeenten

Bijlage II: Arrangementen

Colofon